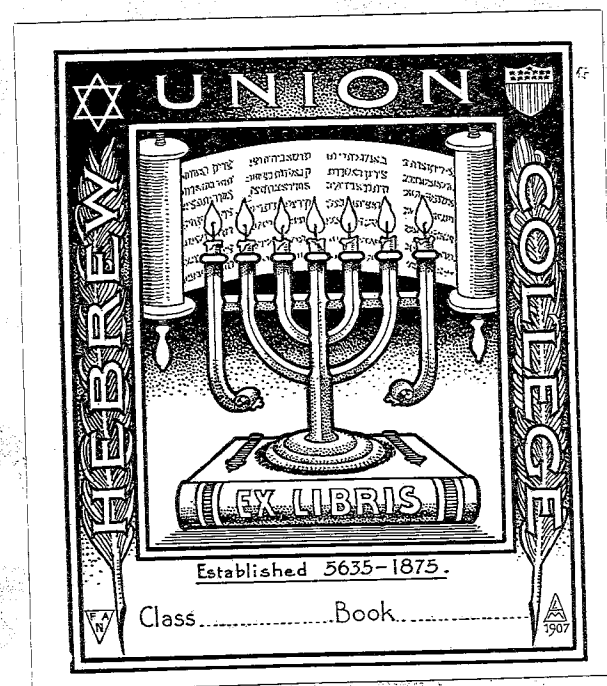

הנדל

יהודה המכבי

אורטוריה ארצישראלית

בנצות פורדהאוז בן-ציטי

יהודה המכבי

אורטוריה מאת הנדל

עברית א. אשמן

המשתתפים:

יהודה המכבי	—	—	—	ג. וורני (טנור)
שמעון	—	—	—	י. הרמלה (בריטון)
יהודה	—	—	—	גב' מ. סנר (סופרנו)
יהודי	—	—	—	ב. ארנשטיין (בס)

מקהלה ותזמורת
של האורטוריה הארצישראלית

קונצרטיסטר גב' ע. גליקסון-הרץ

אדמיניסטרטור ב. גורצ'יקוב

דפוס א. סרודובניק חל-אביב

ML
53
H1.4J8
194-

ה מ ק ה ל ה (לפי הא"ב)

סופרנו:	מרגלית ש.	רוזמן-שורר י.	בס:
אביב ב.	פניגשטין ר.	ריבק י.	ארביטמן מ.
אהרונז' ח.	פסטורית מ.	טנור:	בן שחר ב.
אופיר ח.	פשטיצקה ש.	אימן ג.	גינדין ק.
אלטשולר ט.	צומר מ.	אפלמן מ.	דויטש ש.
ארזית מ.	קנט ח.	אוריאלי א.	יפה מ.
בילמוס ח.	רוגוזיק ש.	אלטרכט ג.	לאחיס ג.
ברבר ב.	אלט:	אסיוב א.	לסס ש.
בריסקר ג.	איונברג ח.	בורנשטין י.	לבקוביץ י.
בעל-טקסה ש.	אסיוב א.	ביטרמן ד.	מילשטין צ.
בריסקר ת.	אברמוביץ ח.	גולדהבר ז.	מיכאלי א.
גוזנר ח.	אוסטוין ש.	גדעוני מ.	פרידמו ז.
גורמן ה.	ברבר צ.	הלפמן ח.	פינגרון מ.
גינדין מ.	דגון ש.	ויסר א.	סושצנינסקי ג.
גרינברג ש.	וקסלר ז.	זכריהו א.	קפלו מ.
ולפטון י.	זהבית מ.	ילוביצקי ג.	רוזנברג א.
וסרמן ש.	מעריבת ח.	כרמלי ש.	רבקין ב.
וקסלר ג.	סקלי א.	לוי י.	ריכטסלר מ.
זיתית י.	פילמוס י.	קוצנינסקי י.	רפפורט מ.
לוי י.	פרלמן-רבינוביץ	קופמן ש.	שמעוני ב.
לדר מ.	קוטלר א.	ריטמן א.	
מלר ע.	קושניר ש.	רשקובן א.	

מסלהת ילדים (25) בהדרכת ל. רביץ

ה ת ז מ ר ת (לפי הא"ב)

מזמר:	מזמר:	בס:	ולדהורן
ברגמן ח.	רוזנצויג ש.	ברנדמן י.	וגמן צ.
גליקסון-הרץ ע.	שפילמן א'נג'	חליל	מוחריק
(קונצרטמיסטר)	אלט	גלדוסר יעקב	חצוצרה
חביבית ל.	אבילאה	זידמן	רומן
לוינסון	אדל י.	קלרנט	כץ
פוגל ש. אינג'	פריטמן	פלוטניק פ.	גינצבורג א.
פריסנט ר.	צלו	פגוט	טימפנו
כנור II	אבילאה	בורשטין	קריסטל
לויז מ.	זידנברג	אובוי	פסנתר
לויית	ספיר פ.	יעקבי מ. (ד"ר)	ש. גולנד
מרגלית	רוזלר ב.		

האורטוריה "יהודה המכבי" מאת הנדל מכילה במקורה שלשה חלקים. יצירה גאונית זו, שתוכה רצוף אהבת מולדת והערצת החפש, סובלת מאריכות יתירה בשל החזרות המרובות בתכן הליברטו, אשר דמיונו הכביר של הנדל מצא בהן מפגע קשה.

למען הקל על הצגת האורטוריה נעשו נסיונות לקצורה והוצאת כריזמר (המבורג) השוקדת זה עשרות שנים על עריכת האורטוריות של הנדל העמידה את "יהודה המכבי" במהדורות האחרונות על שלשים וששה פרקים לעומת ששים וששה בהוצאת פטרס.

בהצגתנו ניתנת האורטוריה "יהודה המכבי" בשני חלקים המכילים את המעולה והגרעיני ביותר שבכל שלשת החלקים. החמר סודר לא בדרך של השמטה מיכנית גרידא, אלא מתוך שנויים בבנין ובסדר העלילה לצרכי אחדות היצירה ושלמותה הפנימית.

פורדהאוז בן-צ'יסי

העם המדוכא והגבוך מבכה את מות מנהיגו מתתיהו
מחולל המרד לשחרור יהודה מעל היונים.

מקהלה: מר הילילי זעקו בני ציון;

הרימו קול השמיעו צליל יגזו!

עוטיה ציון קודרת בעניה

בעצבונה הרב:

מושיע איו גואל ממנה סר.

יהודי: הו מר הילילי על מותו: בלב שבור באנחה.

קרעו שמלותיכם, חגרו בלואי שקים ושימו אפר

על ראשכם, תהיינה עיניכם מסור דמעה.

יהודיה: בכוי שלחו זעקתכם, לשמי מרום נאמתכם;

הכו על לוח לב; מרטו פזרו לרוח שערותיכם;

שכב ולא יקום, מת מתתיהו—גם תקותנו נאספה.

יהודי: גאוז הצר והנוגש מי ישבר עתה?

יהודיה: ישראל פרק עדין, שלמת יגזו עטה.

מקהלה: על אלה בוכיה אני.

עיני כלתה, לפי דוי.

שמעון: הבכור בבני מתתיהו, מעורר אתה מתאבלים ומודיעים,
כי אלהים בחר ביהודה לעמד בראש הצבא ולנהלו לקראת הנצחון.
העם מריע לכבוד מצביאו החדש. יהודה עונה למריעים
בהתלהבות אמונה ומאמץ את לבם בזכר נפלאות אדני
במלחמות יהושע.

שמעון: לא אל-חנם דמעת העין: למגנת-לב תביא

מרפא רב היגזו, אך אל תתיאשו: עמנו אל

מושיע ומציל.

הסכת ושמע: נאם האל בפני שם, ביו צבאות

ברובי מרום, נראה כבוד האלהים, אוננו הטה

לשועתכם ותפלתכם רצה רצה. הנה הפסיד את

יהודה לשר. הוא יפרק העל, יביא דרור

לעם נדכה.

קום הגבור, התעוררה,

כי רוח אל נוסס בך!

מקהלה: הכוז, הכוז, העם אתה!

עורה, גבור, הקרב אסר!

יהודה: האח עמי, עוז יגביר עזי. עוד רוח אבותיה

בך יגזו—היה ברוד לעד!

שם, ממרום, ישמך עלינו שמש בהלו. הן כרה

עמד במלא זיו עת יהושע פה נלחם; עמד כיום

תמים, לא אץ לבוא עד כי נפלו צרים וישם

לבשי ידי גבורה ועז

ימיז האל תרעץ אויב!

מקהלה: גבור, קום הושע-נא

מיד אויב המענה!

אך הנה הגיעה בשורה רעה: גורגיאס מצביא היונים עולה על
ארץ יהודה בראש מחנה עצום השואף שלל דם. חיל היהודים
אינו מוכן עדין למלחמה גלויה בצבא מסודר, ומתוך חרדה
לתוצאות ההתנגשות הקרובה יורדת על כלם תוגה עמוקה.
אולם יהודה ושמעון מפיתים שוב דוח גבורה בלב המשתוחחים,
ושלהבת המרד מתלקחת ביתר עז.

השליח: הקשיבה יהודה: בסער אבדו שנית יגית צר.
חזקו, אמצו, ולא—תחרים אתכם יד אנטיוכס. כי
ממצרים אחרי כבשו את ממפיס ופלונים יחדו.
ישלח הלום את גורגיאס, אתו צבא כחול היס.
צוהו להשמיד את ישראל, את מקדשנו עד
היסוד נתן.

יהודיה: אבוי, שקעת, ישראל, אל התהום;
מקהלה: מרום שבתה אלי בור יגוי.

יהודה: חזק! מדוע זה נפל לבכם? חזקה ממנו יד
האלהים. חזק! לא יצילהו רום עיניו. שואף
דמים הוא ואנחנו—דרור!

בחצוצרה השמיעה נא וקרא:
מי לאדני אלי!

מקהלה: היד! היד! תרועה זו ערבה—
אתך גלד! נשבענו: ננצח, או נגוע.

שמעון: אך רב, עמנו אלהים! את יהבכם עליו
השליכו-נא: הוא יחנכם בקרב. (ליהודה) לך, אחי,
החרב, ומנזח האל חלקי. היכל אלה איך הורה
לדאזו בטמאת עצבים! איך ינחילנו אל הנצחון
אם נחרישה על חלול שמו?

ביראת-אל וזרוע עשת
לקרב גלכה, לנצחון!
לא אירא צרים אפפוני,
כי אלהינו עמו יחי.

מקהלה: מאז ועד עולם ברבנו לא כרעה

לפגר-עץ, לאבי-דם;

נובח רק לו, לאל מרום.

II

העם המחכה לידעה משדה הקרב מקריב קרבנות ומחלה את
פני אלהיו כי ינחיל ליהודה את הנצחון. התפלה לא שבה
ריקס. השליח מכפר שלמה מספר ברטט גיל את פרטי הנצחון
של צבא יהודה והעם חוגג את בשורת הגאולה.

מקהלה: אב הרחמים, הביטה נא וראה;

העיפה נא מבט חוננו על קרבנו זה.

יהודי: שור, שור הגה פרצה הלהבה; בורמתה תרדף

תמרות עשו, אלי מרום נתיב לה תפלס — את

הקרבו רצה האלהים!

יהודיה: בנגינות נבל ובמחול

נודה לאל בפרק העל;

נבא בשער היכלו

ובזמירות גריע לו.

המבשר: מכפר שלמה אני, מהרתי אליכם; אבשרה

אשר גאלה. כי בא בראש מחנהו גורגיאס הגבור:

שריו זהב, מגו נחוש ובת עינו — ברק. צבא

פילים עבר שם לפניו, צבא איום.

ויופע יהודה.

בא, ויך, ויהם חיש מחנה הצר.

הספת: שם גקנור נפל חלל. נפל זה היהיר

והמגדף, אשר חלם מצבת זכרו ורַבבות שְׂבוּיִים
ועֲשֵׁתֹרוֹת מַלְכוּת.

אִד שׁוֹר: הִנֵּה הוּא בָּא מִזֶּה הַקֶּרֶב, מוֹשִׁיעַ וּמַצִּיל;
יֵשָׁא גִלְגָּלֶת הָאוֹיֵב, אֲשֶׁר הֵלֵךְ עָלֵינוּ בַּלְהוֹת.

מִקְהֵלָה: רֵד גּוֹרְלוֹ. נָפְלוּ צָרִים—צָרִיךְ, אֲדֹנִי!
נִשְׁבֵּר מִטָּה גֵּאוֹתָם, וְדוּחַ נִאֲצָתָם לְעֵד.

יְהוּדִי: הִי, מֵה תִנָּעַם, כְּנוּחַ מַלְחָמָה,
בְּשִׁקֵּט מִבְּטָחִים הַמְנוּחָה.

יְהוּדִיָּה: בָּא, תוֹר הַחֹפֶשׁ, צִיר מְרוֹם—
גִּיל וְרִנָּה אוֹתָךְ עוֹטְרִים;

הַכֹּל צְמֵאִים, מוֹרָאִים לָךְ;
מִכָּל יָמָר נִבְחַר אַתָּה!

יְהוּדִי } רִנּוֹ-נָא, רִנּוֹ-נָא בְּמִקְהֵלוֹת:
יְהוּדִיָּה } אֵת רֹאשֶׁה תָּרִים צִיּוֹ,

אַחֲרֶיהָ } אֵת רֹאשֶׁה אֶל עַל!
מִקְהֵלָה }

נְעָרִים: הִנֵּה הוּא בָּא עִם צָבָא חִילוֹ
(לְקִרְאֵת יְהוּדָה) בְּשׁוֹפָר נִרְיֵעַ לוֹ.

לְמִנְצָח כְּבוֹד נָרוֹ;
שִׁירַת חֹפֶשׁ, נִצְחָו!

נְעָרוֹת: הִנֵּה הוּא בָּא נֶאֱפֵד כְּבוֹד,
(לְקִרְאֵת יְהוּדָה) בְּתִרְוּעָה, בְּשִׁפְעַ הוֹד.

זֶר דִּפְנֵה וְשִׁבַּח רַב
לְמִנְצָח בִּקְרֵב.

כל המקהלה: הִנֵּה הוּא בָּא ...

יְהוּדָה מִזְכִּיר אֶת קִרְבָּנוֹת הַחֹפֶשׁ וּמְרִים עַל נֶס אֶת גְּבוּרַת
אַלְיָעֶזֶר אַחִיו הַמֵּת. שְׁמַעוֹן קוֹרָא לְמִלְאֲכֵי עֲלִיּוֹן כִּי יִסְפְּחוּ אֶל
מִקְהֵלוֹת צִיּוֹן הַמְתַּלְכָּדוֹת בְּתִרְוּעַת הַלֵּל רַבַּת תְּהוֹה וְאוֹן.

יְהוּדָה: מֵה יַעֲרְבוּ צָלִילֵי הַמִּיתָרִים וּמֵה יִנָּעַם מְזֻמּוֹר
שִׁירִים לְאֹזֶן הַלּוֹמָה בְּתִשּׁוּאוֹת הַקֶּרֶב. אֵךְ לֹא כֹו,

אַחִי: נְסוּמָה, נִכְבֵּד אֶת זִכְרֵי חֲלָלֵינוּ הַיִּסְרִים.
דָּגוּל מֵאֲלָף הוּא אַלְיָעֶזֶר: בּוֹרוּעַ עַז פֶּלֶס לוֹ

נְתִיבָה אֶל טוֹר פִּילִים נוֹשְׂאֵי צָרִית.
מֵת. תַּתָּת גּוֹף הַפִּיל הַמְדַּקָּה נִמְחָץ נִמָּת —

מוֹת גְּבוּרִים.

גְּמוּל כְּבוֹד מִבְּשָׂרָה
לְאִישׁ-צָבָא הַחֲצוּצָה.

אֶל שְׂדֵה הַקֶּרֶב הוּא חֵשׁ צוּהֵל;
הוּא מִנְצָח, אוֹ נוֹפֵל.

שְׁמַעוֹן: וּמָרוּ אֲתָנוּ מִלְאֲכֵי עֲלִיּוֹ,
כְּרוֹבִים וְשָׂרְפִים בְּמִקְהֵלוֹת צִיּוֹ!

מִקְהֵלָה: שִׁירוּ לֵאלֹהִי, סִפְרוּ עֲלִילוֹתָיו;
גְּדוּל שְׁמֵהוּ, שֵׁם תִּהְלָחוּ.

הַאֲנִיסְטוֹרִיָּה הַבְּאוּרָה
«יְצִיאַת מִצְרַיִם»
מֵאֵת הַנִּדְלָל.

The Oratorio „Judas Maccabäus” composed by Handel includes 3 parts in its original setting. This work of a Genius, the contents of which are imbued with love for the Fatherland and veneration for liberty, is impaired by prolixity, owing to the many repetitions in the content of the Libretto, wherein the rich imagination powers of Handel met with grave hinderance.

To facilitate the production of this oratorio, attempts have been made to curtail it. Thus the publishers Krisander (Hamburg) who have for some decades devoted themselves to render the Oratorios of Handel, have in the latest editions of „Judas Maccabäus” based the Oratorio upon 36 chapters as against 66 chapters included in the Peters Edition.

In our present performance the Oratorio is presented in 2 parts containing the finest and most essential chapters of all 3 parts. The matter is arranged not by pure mechanical omission but by modifications in structure and production, as the unity and inner coherence of the work demanded.

FORDHAUS BENTZISSY.

I
The oppressed and afflicted nation is lamenting the death of Mathatias, the leader of the revolt against the domination of the Greeks. Simeon, the eldest son of Mathatias, comforts the mourner and Judas, his brother, the new Captain of Army, encourages them with great fervour of faith.

The tidings of a messenger announcing the approach of Georgias, the commander of the Greeks, on the head of an enormous army, discourages the people again, but Judas and Simeon strengthen their spirit with supreme ardour.

II
The Nation is awaiting news from the battlefield and entreats God for the victory. The prayer is heard. The messenger comes and relates with joyous tremor the details of the victory gained by Judas and the people celebrate his redemption.

23832

THE PALESTINE ORATORIO

conducted by FORDHAUS BENTZISSY

JUDAS MACCABÄUS

by HANDEL

Hebrew translation by A. ASHMAN

Participants:

Judas Maccabäus	— — —	Mr. JIORINI (tenor)
Simon	— —	Mr. I. HARMELACH (bariton)
Hebrew-woman	— —	Mrs. M. SEGAL (soprano)
Hebrew-man	— —	Mr. B. Arnstein (bass)

CHOIR and ORCHESTRA
of THE PALESTINE ORATORIO

Concertmaster Mrs. A. GLIKSON-HERZ

Administrator B. GORIATSHIKOV

Printing E. Strod & Sons, Tel-Aviv

HANDEL

JUDAS MACCABAUS

המחיר 10 מא"י